

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1329/2022/11.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Domonyai Alexa, a tanács elnöke
Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró
Dr. Gimesi Ágnes, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. április 11.

Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): terhelt2 és társai

Elsőfok: Szegedi Törvényszék, 3.B.245/2015/405., ítélet, tárgyalás,
2019. március 14.

Másodfok: Szegedi Ítéltábla, Bf.II.648/2019/180., ítélet, nyilvános ülés,
2020. december 2.

Az indítvány előterjesztője: Terhelt1 VIII. rendű terhelt és védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt terhelt2 és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Terhelt1 VIII. rendű terhelt és védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványokat elbírálván a Szegedi Törvényszék 3.B.245/2015/405. számú, valamint a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.648/2019/180. számú ítéletét Terhelt1 VIII. rendű terhelt vonatkozásában hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Szegedi Törvényszék a 2019. március 14. napján kihirdetett 3.B.245/2015/405. számú ítéletével Terhelt1 VIII. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [egy rendbeli a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 310. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés

a) pont, egy rendbeli a korábbi Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont – (2) bekezdés b) pont bb) alpontra figyelemmel – (5) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. §). Ezért mint bünszervezetben elkövetőt 8 év 6 hónap fegyházra, 6 év közügyektől eltiltásra, 6 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 4.000 forintban állapította meg. Az így kiszabott összesen 800.000 forint pénzbüntetés vonatkozásában megállapította, hogy azt meg nem fizetése esetén fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni oly módon, hogy egy napi tétel pénzbüntetés helyébe egy napi szabadságvesztés lép. Megállapította, hogy a kiszabott szabadságvesztésből a VIII. rendű terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a VIII. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt. Ezen túl a VIII. rendű terhelttel szemben 38.400.000 forint összegre vagyoneklobzást rendelt el; valamint a VIII. rendű terhelttől lefoglalt 38.400.000 forint lefoglalását megszüntette azzal, hogy a vele szemben megállapított pénzbüntetés, vagyoneklobzás és bűnügyi költség biztosítására visszatartotta, a vagyontárgyaira elrendelt zár alá vételt fenntartotta, rendelkezett a bűnjelekről, továbbá kötelezte a VIII. rendű terheltet a bűnügyi költség részbeni megfizetésére.

[2] A védelmi fellebbezés alapján eljáró Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2020. december 2. napján kihirdetett Bf.II.648/2019/180. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet Terheltl VIII. rendű terhelt vonatkozásában megváltoztatta. A VIII. rendű terhelt pénzügyi bűncselekményeit 2 rendbeli – egy esetben kísérletként – bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének [korábbi Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, egy esetben (5) bekezdés a) pont, egy esetben (2) bekezdés b) pont bb) alpont, (5) bekezdés b) pont] minősítette. A VIII. rendű terhelt fegyházbüntetését 7 évre enyhítette. A VIII. rendű terhelttől lefoglalt 38.400.000 forint lefoglalásának megszüntetésére, kiadására és visszatartására vonatkozó rendelkezést mellőzte, és a vagyoneklobzást ezen összegre tekintette elrendeltnek. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a VIII. rendű terhelt tekintetében érdemben helybenhagyta.

[3] **II.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen Terheltl VIII. rendű terhelt és a védője terjesztettek elő felülvizsgálati indítványt.

[4] 1. Terheltl VIII. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítványát a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (2) bekezdés d) pontjára és a Be. 608. § (1) bekezdés a) pontjára alapította. Elsődlegesen azt kifogásolta, hogy az ügyben eljáró elsőfokú bíróság nem volt törvényesen megalakítva. Álláspontja szerint a korábbi Btk. szerint minősülő költségvetési csalás nem gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény, mert nem szerepel a Be. 10. § (1) bekezdés 3. pontja szerinti felsorolásban. A bíróság összetételére a Be. 13. § (3) bekezdésében írtak nem alkalmazhatók, ezért a Be. 868. § (3) bekezdése alapján, a Be. 13. § (1) bekezdésére figyelemmel az ügyben az új Be. hatályba lépését követően egyesbírónak kellett volna eljárnia. Tekintettel arra, hogy az ügyben egy bíróból és két ülnökből álló tanács járt el a Be. hatályba lépése után is, az elsőfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, ezért az ügyben – a védő álláspontja szerint – abszolút eljárási szabálysértés valósult meg.

[5] A védő Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) és bb) alpontjaira is alapított felülvizsgálati indítványa a bünszervezetben való elkövetés megállapítását vitatta. Részletesen kifejtette, hogy a bünszervezetben való elkövetésnek miért nem állnak fenn a törvényi ismérvei, különösen az összehangolt működés, a hosszabb időre való szervezettség, valamint a konspiratív jelleg hiánya miatt. Mindezek alapján, álláspontja szerint, a bünszervezetben elkövetés megállapítására törvénysértően került sor, ezért törvénysértő a büntetés kiszabása, mellékbüntetés és intézkedés alkalmazása is. Arra is hivatkozott, hogy a

vádbeli cselekmény az elbíráláskori jogszabály alapján nem minősülhet bünszervezetben elkövetettnek, ezen túl a bünszervezet mellőzése esetén is az elbíráláskori jogszabály a kedvezőbb, így a Btk. 2. §-ára figyelemmel a bíróságnak azt kellett volna alkalmaznia.

[6] Elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta, és az elsőfokú bíróság új – egyesbírókénti – eljárásra kötelezését, másodlagosan a cselekménynek az elbíráláskori jogszabály szerinti minősítését, a bünszervezetben elkövetés mellőzését, erre figyelemmel pedig rövidebb tartamú, börtönben végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását, a pénzbüntetés, a közügyektől és a foglalkozástól eltiltás mértékének enyhítését, a feltételes szabadságra bocsátás kedvezmény alkalmazását, valamint a vagyonekmozgás mellőzését indítványozta.

[7] 2. Terheltl VIII. rendű terhelt önállóan nyújtott be felülvizsgálati indítványt. Beadványa részben a védő által benyújtott felülvizsgálati indítvány kiegészítése, részben attól eltérő indokokra alapított, hangsúlyozva, hogy nem a bűnösségét, hanem „az összecszerűsége, a minősítést és alapvető eljárási hibákat” sérelmez.

[8] A VIII. rendű terhelt – közelebbi hivatkozás nélkül – sérelmezte, hogy az eljárás során tett indítványait, védekezését a bíróság elutasította. A tényállás megállapításait is vitatta azzal, hogy a könyvszakértői vélemény „nem elegendő mennyiségű adóügyi bizonylat alapján” készült, ezért az adóhiány összegének megállapítása téves, felülvizsgálatra szorul. Sérelmezte, hogy a bíróság a védelem által megbízott szakértőt magánszakértőt nem vonta be az eljárásba. Indítványozta ezért az okozott vagyoni hátrány felülvizsgálatát, a magánszakértő bevonásával.

[9] A fellebbezésében foglaltakat ismételve a tanúvallomások iratellenes, téves bírói értékelésére hivatkozott, álláspontja szerint a bíróság egyes tanúvallomásokból a vádhoz igazítottan kiemelt részeket tette a bizonyítás tárgyává. Az ítéleti tényállás további iratellenesnek tartott ténymegállapításait is részletesen felsorolta azzal az igénnyel, hogy a Kúria a terheltek és a tanúk vallomását ismét és „teljeskörűen értékelje”.

[10] A VIII. rendű terhelt a bünszervezetben elkövetés megállapítását azzal támadta, hogy cselekményeikben nem érhető tetten a konspiratív működés, a hierarchikus felépítés, illetve az ehhez szükséges hosszabb időre szervezettség sem. Hiányolta, hogy a bíróságok nem pontosították a „hosszabb idő” fogalmát, amely alapján a bünszervezet létrejötte megállapítható. Álláspontja szerint a hierarchia megállapítását kizárja, amennyiben nem áll fenn, hogy „ha egy elem kiesik, egy másik lép a helyére”. A tényállásban rögzített „heti gyűlések” a vádbeli időszakon kívül estek, és azok nem voltak titkosak sem, ami – álláspontja szerint – a konspirációt kizárja. A cégeknek pedig volt valós üzleti tevékenysége is, adóbevallást is benyújtottak, a terheltek saját nevükön beszéltek egymással mobiltelefonon, ami a VIII. rendű terhelt szerint a rejtett tevékenységet cáfolja.

[11] A VIII. rendű terhelt utalt arra is, hogy az cég1 és cég2 a bírósági eljárásban értesítést nem kapott a tárgyalásokról, ezt a másodfokú bíróság eljárási hibaként meg is állapította (és a vagyonekmozgást is mellőzte), azonban ezzel a „védekezési joguktól” fosztotta meg ezen cégeket a bíróság, ami – a VIII. rendű terhelt álláspontja szerint – a teljes eljárásra kiható törvénysértésként értelmezhető. Utalt arra is, hogy a két, adót visszaigénylő cég „kikerülése az eljárásból” az egész büntetőügyre, így saját bűnösségére is kihatással volt. A VIII. rendű terhelt a költségvetési csalás megvalósulását azzal is vitatta, hogy mindkét fenti cég részére a szállítások megvalósultak, az áfát visszaigényelték.

[12] A VIII. rendű terhelt „számos” eljárási szabálysértésre is utalt, részletesebb kifejtés nélkül.

[13] 3. A Legfőbb Ügyészség BF.749/2022/2. és BF.1529/2022/2. számú átiratai szerint a VIII. rendű terhelt és a védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványok részben a törvényben kizártak, részben nem alaposak.

[14] 3.1. A Legfőbb Ügyészség BF.749/2022/2. számú átirata szerint a védő által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos. A VIII. rendű terhelt védőjének eljárási kifogásával kapcsolatban kifejtette, hogy a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok alátámasztására kifejtett érvekkel szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvénynek – a 2017. évi CXCVII. törvény folytán 2018. július 1-jétől hatályos – 6. § c) pontja szerint az 1978. évi IV. törvény 310. § (5) bekezdése szerinti – a jelen ügyben vizsgált – költségvetési csalás és az ezzel összefüggésben elkövetett költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti és ellenőrzési kötelezettség elmulasztása is gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekménynek minősül. Az eljárás ideje alatt bekövetkezett jogszabályváltozás a folyamatban lévő ügyben a Be. 868. § (2) bekezdése szerinti átmeneti rendelkezésre figyelemmel nem tette szükségessé a Be. 13. § (3) bekezdése szerinti összetételű tanács létrehozását. Az elsőfokú bíróság a korábbi eljárási jogszabály, az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) 14. § (2) bekezdése alapján egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban törvényesen járt el. A felülvizsgálati indítvány által kiemelt, a kivételt meghatározó Be. 868. § (3) bekezdése a jelen ügyben nem alkalmazható. Utalt arra is, hogy amennyiben a Be. 868. § (3) bekezdése alkalmazható is lenne, és az elsőfokú bíróság olyan eljárási szabálysértést valósított volna meg, amely abban áll, hogy a Be. hatályba lépését megelőzően a bíróságra érkezett ügyben a 2018. július 1. napját követően megtartott tárgyaláson – a Be. 868. § (3) bekezdését megsértve – nem egyesbíróként járt el, hanem a korábbi, már nem hatályos jogszabály szerint még ülnökökkel megalakított tanácsban, ez pedig nem valósított volna meg a Be. 608. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértést, hanem relatív eljárási szabálysértést (Kúria Hkf.II.460/2020/4.). A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján a relatív eljárási szabálysértés azonban nem képez felülvizsgálati okot.

[15] A bünszervezeti elkövetés kapcsán utalt arra, hogy a Kúria Bfv.I.1378/2021/35. számú határozata indokolásában – ebben az ügyben más terhelték és védőik által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva – a bünszervezet valamennyi fogalmi elemét megállapíthatónak tartotta. Az irányadó, a felülvizsgálati eljárásban nem támadható tényállás alapján pedig a bünszervezet megállapítására helytállóan került sor a jelen felülvizsgálattal érintett VIII. rendű terhelt tekintetében is. Egyben utalt arra is, hogy a bírói gyakorlat szerint a bünszervezetben elkövetés megállapítása felülvizsgálatot nem alapoz meg, amennyiben annak mellőzésével sem válna törvénysértővé a büntetés. Részletesen kifejtette, hogy a VIII. rendű terhelttel szemben a jogerős ítélettel kiszabott büntetések abban az esetben is törvényesek lennének, ha a bíróság a bünszervezetben elkövetést törvénysértően állapította volna meg.

[16] 3.2. A Legfőbb Ügyészség BF.1529/2022/2. számú átirata szerint a VIII. rendű terheltnek az esetleges eljárási hibákra vonatkozó kifogásait – mivel azok nem szerepelnek a felülvizsgálat törvényi okai között – a törvényben kizártnak tartotta. A tényállást, az eljárt bíróságok mérlegelését támadó részében szintén kizártnak tartotta a VIII. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát.

[17] A bünszervezet létrejötte kapcsán utalt a Kúria ebben az ügyben hozott korábbi határozatára azzal, hogy annak feltételei a VIII. rendű terhelt tekintetében is fennállnak.

[18] Indítványozta ezért, hogy a Kúria a Be. 662. § (1) bekezdése alapján, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen a Szegedi Törvényszék 3.B.245/2015/405. számú ítéletét, valamint a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.648/2019/180. számú ítéletét Terheltl VIII. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

[19] 4. A VIII. rendű terhelt védője az ügyészi átiratra tett észrevételében a felülvizsgálati indítványában kifejtetteket változatlanul fenntartotta. Kiemelte, hogy az eljáró bíróságok a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja szerinti felülvizsgálati okot valósították meg azzal, hogy a VIII. rendű terhelttel szemben a bünszervezetben való részvétele alatt szerzett vagyona rendelkezési jogát gyakorolhatta.

[20] 4.1. A VIII. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára reagálva a tényállást továbbra is hiányosnak tartotta abban a részében, hogy a cégláncolat pontosan hogyan, mikor és miért a XXIII. rendű terhelttel jött létre. Álláspontja szerint nem tisztázott a 2011 nyara és későbbi időpont közötti gazdasági tevékenységük sem.

[21] III. A VIII. rendű terhelt és a védője felülvizsgálati indítványai részben a törvényben kizártak, részben alaptalanok.

[22] 1. A Kúria a terhelt2 I. rendű, terhelt3 VII. rendű, terhelt4 IX. rendű, terhelt5 X. rendű, terhelt6 XI. rendű, terhelt7 XIII. rendű, terhelt8 XIV. rendű és terhelt9 XVI. rendű terheltek vonatkozásában is folyamatban volt felülvizsgálati eljárástól a Terhelt1 VIII. rendű terhelt és védője felülvizsgálati indítványa alapján indult eljárást elkülönítette, tekintettel arra, hogy a VIII. rendű terhelt által az ügyészi átiratra, közvetlenül a kitűzött tanácsülés előtt tett észrevétel önálló felülvizsgálati indítványnak volt tekintendő (Bfv.I.1378/2021/34. számú végzés).

[23] A Kúria a 2022. november 15. napján meghozott, Bfv.I.1378/2021/35. számú határozatával – terhelt2 I. rendű, terhelt3 VII. rendű, terhelt4 IX. rendű, terhelt5 X. rendű, terhelt6 XI. rendű, terhelt7 XIII. rendű, terhelt8 XIV. rendű és terhelt9 XVI. rendű terheltek védőinek felülvizsgálati indítványait elbírálván – a megtámadott ügydöntő határozatokat hatályukban fenntartotta.

[24] 2. A Kúria a felülvizsgálati indítványt – a törvényben meghatározott kivétellel – tanácsülésen bírálja el [Be. 660. § (1) bekezdés]. A Kúria a felülvizsgálati indítványról nyilvános ülésen határoz, ha a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozta, vagy ezt a tanács elnöke egyéb okból szükségesnek tartja [Be. 660. § (2) bekezdés a), b) pont].

[25] A felülvizsgálati indítványok nem irányultak a terhelt terhére, ezt meghaladóan pedig a tanács elnöke nem tartotta szükségesnek nyilvános ülés tartását. Ezért a Kúria a felülvizsgálati indítványok elbírálására a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulást tűzött ki és a megtámadott határozatot a Be. 659. § (5) bekezdésének megfelelően, a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül, emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdése szerinti esetleges további eljárási szabálysértéseket.

[26] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában meghatározott és a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt okokból biztosítja a jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét. A felülvizsgálat törvényben meghatározott okainak köre nem bővíthető, a felülvizsgálati eljárást pedig a törvényben írt feltételekkel és szabályok mellett kell lefolytatni.

[27] 3. A Kúria elsődlegesen az eljárási kifogásokkal foglalkozott.

[28] A VIII. rendű terhelt védője hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem törvényes összetételben járt el, a bíróság tanácsa helyett egyesbíró lett volna jogosult az új Be. hatálya alatt az ügyben eljárni.

[29] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja értelmében eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott – abszolút – eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[30] A Be. 608. § (1) bekezdés a) pontja szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, vagy a tárgyaláson a tanács tagjai nem voltak mindvégig jelen. A bíróság összetételének (megalakításának) törvényességét érintő kérdés, hogy a bíróság egyesbíróként vagy tanácsban jár el.

[31] A felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni [Be. 659. § (2) bekezdés]. Ez alól kivételt csak a Be. 659. § (3)-(4) bekezdésben meghatározottak képeznek, melyek jelen ügyre nem vonatkoztathatóak.

[32] A korábbi Be. 14. § (2) bekezdése értelmében a törvényszék mint elsőfokú bíróság – ha e törvény másképp nem rendelkezik – egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban járt el.

[33] Az elsőfokú elbíráláskor hatályos új Be. 13. § (1) bekezdés szerint az elsőfokú bíróság – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – egyesbíróként jár el. Az elsőfokú bíróság gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt pedig három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el, a tanács egy tagja a törvényszék gazdasági ügyszakának, ennek hiányában a törvényszék polgári ügyszakának bírója [Be. 13. § (3) bekezdés].

[34] A Be. 868. § (2) bekezdésben foglalt átmeneti szabály értelmében az eljárást – a (3) bekezdésben szabályozott kivétellel – a korábbi jogszabály szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező és a korábbi jogszabályban meghatározott összetételű bíróság folytatja le, ha az ügy e törvény hatálybalépése előtt a bírósághoz érkezett. E szakasz (3) bekezdésében megfogalmazott kivétel szerint ha a bíróság a korábbi jogszabály alapján a törvény erejénél fogva járt el egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban, és e törvény alapján egyesbíró jár el, e törvény hatálybalépése után a továbbiakban egyesbíróként jár el.

[35] A Be.-nek a 2018. július 1. napján történt hatályba lépésekor hatályos szövege szerint [Be. 10. § (1) bekezdés 3/f. pont] e törvény alkalmazásában gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény a Btk. 396. § (4) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerinti költségvetési csalás és az ezzel összefüggésben elkövetett költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztása.

[36] Jelen ügyben, az iratok alapján megállapítható, hogy a vádirat 2015. március 13. napján érkezett a Szegedi Törvényszékhez, és az elsőfokú bíróság egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban kezdte meg az ügy tárgyalását a korábbi Be. 14. § (2) bekezdés szerint, vagyis a bíróság szabályszerűen megalakított volt.

[37] Az elsőfokú bíróság a Be. hatályba lépését (2018. július 1.) követően első ízben 2018. július 6. napján tartott tárgyalást. Ekkor a bíróság tájékoztatta a jelenlévőket az új büntetőeljárási törvény hatályba lépéséről. A tárgyalást ekkor is egy hivatásos bíró és két ülnök részvételével tartotta a bíróság, akik személyében nem történt változás (Szegedi Törvényszék 3.B.245/2015/326. számú jegyzőkönyve), majd a törvényszék az ítélethozatalig a bíróság ezen összetételén nem változtatott.

[38] Kétségtelen tehát, hogy az elsőfokú bíróság a Be. hatályba lépését követően is a korábbi összetételű bírói tanácsban folytatta le az eljárást, és nem tért át az egyesbíró eljárására vagy más összetételű társas ítélezési formára.

[39] A védő szerint az elbírált gazdasági bűncselekmény az eljárás folytatásakor hatályos Be. 10. § (1) bekezdés 3/f. pontja értelmében nem minősült gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekménynek, ezért az új Be. hatályba lépése után kizárólag egyesbíró járhatott volna el az ügyben.

[40] Ezzel szemben a Legfőbb Ügyészség helyesen utalt arra, hogy a kérdést a törvény átmeneti rendelkezéssel rendezte. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény 1. pontja tartalmaz a Btk. hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezéseket. A törvény – 2018. július 1. napjától hatályos – 6. § c) pontja szerint a Be. 10. § (1) bekezdés 3. pontja alkalmazásában gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények a korábbi Btk. 310. § (5) bekezdése szerinti költségvetési csalás és az ezzel összefüggésben elkövetett költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztása is.

[41] Amennyiben a cselekmény minősítésének perjogi jelentősége van, minden esetben a jogerős ítéleti minősítés és – amennyiben annak jelentősége van – tényállás az irányadó. Jelen ügyben a bíróság jogerős ítéletében a VIII. rendű terhelt bűnösségét 2 rendbeli – egy esetben kísérletként – bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének [korábbi Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, egy esetben (5) bekezdés a) pont, egy esetben (2) bekezdés b) pont bb) alpont, (5) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. §) állapította meg.

[42] A Kúria megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező, súlyosabb megítélésű cselekmények – a 2012. évi CCXXIII. törvény 6. § c) pontjának átmeneti szabályra figyelemmel – megfelelnek a Be. 10. § (1) bekezdés 3/f. pontjában foglalt gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekményeknek. Ekként az új Be. hatályba lépését követően sem járhat el ezen ügyekben egyesbíró.

[43] Így a Be. 868. § (3) bekezdésében foglalt feltételek nem teljesültek ahhoz, hogy a továbbiakban a bíróság egyesbíróként járjon el. Ezért az eljárást a Be. 868. § (2) bekezdésében foglalt főszabály szerint, vagyis a korábbi jogszabály szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező és a korábbi jogszabályban meghatározott összetételű bíróság törvényesen folytathatta le, figyelemmel arra, hogy az ügy a Be. hatályba lépése előtt a bírósághoz érkezett.

[44] Az elsőfokú bíróság tehát a Be. 868. § (2) bekezdése szerinti főszabály alapján a Be. hatálybalépése előtt a bírósághoz érkezett ügyben, amely a Be. hatálybalépésekor kiemelt gazdasági bűncselekmény miatt volt folyamatban, mindenben a törvénynek megfelelően járt el, amikor a tárgyalást a korábbi jogszabályban meghatározott összetételben folytatta (Bfv.I.213/2022/7., Bfv.II.389/2021/7.). Ekként – ahogy arra már a másodfokú bíróság is utalt az ítélete [58] bekezdésében – eljárási szabálysértés nem történt, e tekintetben a felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[45] A Kúria a teljesség érdekében – egyetértve a Legfőbb Ügyészség erre történt utalásával is – megjegyzi, hogy felülvizsgálati ok akkor sem valósult volna meg, amennyiben a bíróság törvénysértően járt volna el egyesbíró helyett bírói tanácsként. Ha ugyanis az eljáró tanácsnak van hivatásos bíró tagja, aki mellett az ítélet meghozatalában ülnökök is részt vesznek, az utóbbiak eljárása a bírósági eljárás alapvető törvényességét semmiképpen nem vonja el, legfeljebb – a törvényben meg nem kívánt – többletgaranciát eredményez. Ekként az a Be. 649. § (2) bekezdésében fel nem tüntetett, relatív eljárási szabálysértést jelentene, ami felülvizsgálat tárgya nem lehet (Bfv.II.361/2020/7., Bfv.II.389/2021/7.).

[46] 4. Ahogy arra a Kúria már utalt, a törvény tételesen megjelöli azokat az okokat, amelyekre hivatkozással e rendkívüli jogorvoslatnak helye van. A felülvizsgálatot megalapozó büntető anyagi jogsértéseket a Be. 649. § (1) bekezdése, az eljárási szabálysértéseket e törvényhely (2) bekezdése határozza meg. A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja értelmében eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítványnak van helye, ha a bíróság a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg a vádról rendelkező ügydöntő határozatát. Így az indítványban sérelmezett eljárási

szabálysértés vizsgálatára csak akkor kerülhet sor, ha az a büntető eljárási törvényben kimerítően felsorolt, felülvizsgálati eljárást megalapozó feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések között szerepel. Ebből eredően azokat az indítványokat, illetőleg az indítványok azon részeit, amelyekben nem felülvizsgálati okra hivatkoznak, érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, azaz a Be. 608. § (1) bekezdésében fel nem sorolt – feltétlen hatályon kívül helyezést nem eredményező – eljárási szabálysértések felülvizsgálat elrendelését nem eredményezhetik.

[47] Mindezekre tekintettel a VIII. rendű terheltnek a – közelebbről meg nem jelölt – indítványainak elutasítása, „számos” eljárási szabálysértésre hivatkozása alapján, mivel azok konkrét, megvizsgálható érveket, tényeket nem tartalmaztak, a felülvizsgálat kizárt.

[48] Nem felülvizsgálati ok az egyéb érdekelték vagy képviselőik értesítésének elmaradása, mivel nem olyan személyekről van szó, akik részvétele a tárgyaláson kötelező, és a távollétükben folytatott tárgyalással abszolút eljárási szabálysértés valósulhatna meg [Be. 649. § (2) bekezdés d) pont, Be. 608. § (1) d) pont].

[49] A másodfokú bíróság által is megállapítottan eljárási szabályt sértett a törvényszék, amikor az cég1-t és a cég2-t mint a Be. 57. § (1) bekezdés b) pontja szerinti vagyoni érdekeltet a tárgyalási időpontokról nem értesítette, és az elsőfokú ítéletet a részükre nem kézbesítette, illetve elmulasztotta tájékoztatni a velük szemben elrendelt vagyonelkobzásra vonatkozó ítéleti rendelkezéssel szembeni fellebbezési jogukról. Ezen mulasztás azonban nem a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti abszolút eljárási szabálysértést, hanem pusztán relatív eljárási szabálysértést valósított meg. Az eljárási hibát a másodfokú bíróság azzal pótolta, hogy kézbesítette a vagyoni érdekelték jogi képviselői részére az őket megillető fellebbezési jogról szóló tájékoztatással az elsőfokú ítéletet, és a fellebbezési nyilvános ülés időpontjairól is értesítette őket. Az cég1 vagyoni érdekelt jogi képviselője a törvényes határidőn belül fellebbezést is terjesztett elő {másodfokú ítélet [63] bekezdés}.

[50] 5. A VIII. rendű terhelt a bíróság által megállapított tényállást – a szakértői vélemény megállapításainak vitatásán keresztül – támadta.

[51] A felülvizsgálat alapvető szabálya azonban, hogy felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés].

[52] Ezért a VIII. rendű terhelt egyes, a tényállásban rögzített részcsелеkményei tekintetében eltérő tényállás figyelembe vételére nincs lehetőség. Nem tehető vitássá a felülvizsgálati eljárásban az okozott vagyoni hátrány összege sem, mivel ez is az irányadó tényállás részét képezi.

[53] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján pedig a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható.

[54] Utóbbi okból nem volt lehetőség a VIII. rendű terhelt iratellenes megállapításokra, illetve az igazságügyi könyvszakértői vélemény hiányosságaira alapított és a tanúvallomások eltérő értékelésének igényét támasztó felülvizsgálati indítványának érdemi vizsgálatára sem.

[55] Szintén a bírói mérlegelést támadta a VIII. rendű terhelt azzal, hogy a cég2 és az cég1 tekintetében mellőzött vagyonelkobzásnak a tényállás megállapítására (és ezen keresztül saját bűnössége megállapítására) gyakorolt hatását kívánta a felülvizsgálat tárgyává tenni.

[56] A cégekkel szembeni intézkedés alkalmazása a felülvizsgálati eljárásban azért sem volt támadható, mivel felülvizsgálati indítvány benyújtására minden terhelt a maga nevében

jogosult, az egyéb érdekelt tekintetében nem. A Kúria az eljárási szabálysértések kapcsán is csak azokra a terheltekre vonatkozóan bírálhatja felül a megtámadott határozatokat, akik terhére vagy javára a felülvizsgálati indítványt előterjesztették, ezért a terhelt a felülvizsgálati indítványában csak olyan felülvizsgálati okra hivatkozhat, amely saját magát érinti (BH 2016.170.).

[57] A magánszakértő eljárásba szakértőként bevonásával kapcsolatos, a felülvizsgálati eljárásban szintén kizárt kifogás tárgyában a Kúria – az I. rendű terhelt védőjének ugyanezen hivatkozása kapcsán – már kifejtette az álláspontját {Bfv.1378/2021/35. számú végzés [73]-[106] bekezdés}.

[58] A bizonyítás (magánszakvélemény engedélyezése, illetve befogadása) szabályainak megsértése nem olyan eljárási szabálysértés, amelyet a Kúria felülvizsgálat keretében vizsgálhat [a Be. 608. § (1) bekezdésében foglalt felsorolás nem tartalmazza]. Másrészt a magánszakvélemény bizonyítékként felhasználhatósága, az erre vonatkozó bizonyítási indítvány elutasítása a bíróság bizonyítékértékelő, -mérlegelő tevékenysége körébe tartozik, ami felülvizsgálati eljárásban szintén nem támadható.

[59] 6. A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[60] A VIII. rendű terhelt a cselekményekben való bűnsegédi bűnrészességét szintén vitatta. Álláspontja szerint ez csak akkor valósult volna meg, amennyiben a bűncselekmény elkövetése során igénybe vett cégek csak egymással álltak volna üzleti kapcsolatban.

[61] Az irányadó tényállásnak a felülvizsgálattal érintett VIII. rendű terheltre vonatkozó részének lényege a következő.

[62] Terhelt1 VIII. rendű és terhelt10 XXIII. rendű terheltek 2011 nyarán egy több cégből álló értékesítési láncolatot hoztak létre, amelynek célja az volt, hogy a láncolatban szereplő és ténylegesen Terhelt1 VIII. rendű terhelt által irányított gazdasági társaságokon keresztül beszerzett és továbbértékesített áruk az cég1-hez és a cég2-hez kerüljenek leszállításra és ezen két, élelmiszeripari nagykereskedelmi cég részére értékesítésre. Ezen gazdasági társaságok az ily módon beszerzett termékeket szlovák honosságú gazdasági társaságoknak értékesítették tovább oly módon, hogy terhelt2 I. rendű, terhelt11 III. rendű és terhelt12 IV. rendű terheltek tudomással bírtak arról, hogy az áruk ugyan kiszállításra kerülnek Szlovákiába, azonban azok végleges rendeltetéssel nem hagyják el Magyarország területét, oda visszaszállításra kerülnek, ily módon csak a közösségen belüli értékesítés látszatát keltették.

[63] Terhelt1 VIII. rendű terhelt által irányított szlovák gazdasági társaságok a szintén irányítása alatt álló cég3 ciprusi off-shore cégen keresztül az árut ismét Magyarországra szállították és a létrehozott láncolatban szereplő magyar honosságú gazdasági társaságokon keresztül azok visszakerültek az cég1-hez, illetőleg a cég2-hez. Ezen két nagykereskedelmi cég valótlan tartalmú számviteli iratok kiállításával ezen árucikkeket ismételten értékesítette a szlovák honosságú társaságok részére.

[64] Ezen gazdasági láncolatban az I. rendű, III-V. rendű, VII-XXI. rendű, XXIII. rendű és XXVI. rendű terheltek vettek részt, akik egy adott árumennyiséggel ezen értékesítési mechanizmust két-három alkalommal is megismételték, majd ezt követően a szavatossági idő lejártát megelőzően a termékeket az cég1, vagy a cég2 belföldön valós gazdasági esemény során értékesítette, vagy Terhelt1 VIII. rendű terhelt adta azokat el az eljárás során ismeretlenül maradt személyeknek, illetve gazdasági társaságoknak.

[65] Ezen értékesítési láncolatban az cég1 és a cég2 a megrendelt árukat valós gazdasági esemény látszatát keltve a cég4-től szerezte be és azt a cég5-nak, valamint a cég6-nak értékesítette. Annak ellenére, hogy az I. rendű, III. rendű és IV. rendű terheltek tudomással

bírtak arról, hogy a Szlovákiába értékesített áru ismételten Magyarországra visszakerül, 0 % áfát számítottak fel az értékesítés után, míg a cég4 által a feljük kiszámlázott és a számlában feltüntetett áfát levonásba helyezték, ezáltal ún. áfa visszaigénylő pozícióba kerültek.

[66] A Szlovákiába értékesített árukat a cég5 és a cég6 néhány napon belül visszaszállította Magyarországra a cég3 Magyarországon a cég7.-től bérelt raktárhelyiségébe, azt színlelve, mintha az árukat a ciprusi cég vásárolta volna meg, ahonnan azonban ismételten visszakerült a cég2, illetőleg az cég1 raktáraiba. A valótlan tartalmú számviteli iratokon ez oly módon került feltüntetésre, mintha azokat a cég8., a cég9., a cég10., a cég11., a cég12, a cég13, a cég14, a cég15, a cég16., valamint a cég17 láncolatosan értékesítené a cég4-nek, amely beszállítóként szerepelt az cég1 és a cég2 tekintetében.

[67] Annak ellenére, hogy a számviteli iratok alapján a megjelölt cégek az értékesítési láncolatban részt vettek, a cég8., a cég9., a cég10., a cég11., a cég12, a cég13, a cég14, a cég17, a cég15, a cég16., valamint a cég4 a valóságban gazdasági tevékenységet 2011. és 2012. években nem végeztek, és ezen gazdasági társaságok a közösségen belüli beszerzést adóbevallásaikban nem is tüntették fel.

[68] A cég2 az adóbevallásaiban ugyan feltüntetett közösségen belüli beszerzést, azonban partnerként nem a cég5-t, illetőleg a cég6-t jelölte meg, az cég1 szintén tüntetett fel adóbevallásaiban közösségen belüli beszerzést, azonban partnerként egy alkalommal a cég5-t jelölte meg.

[69] Ezen árukra vonatkozó számviteli iratok alapján a gazdasági társaságok a megvásárolt árut belföldi beszerzésként tüntették fel úgy, mintha az árut a cég18.-tól, a cég19.-tól, a cég20.-tól, a cég21.-tól, a cég22.-tól, a cég23.-tól, az cég24.-tól, valamint a cég25.-tól szerezték volna be, amelyek az áru áfáját korábban megfizették volna, azonban ezek a beszerzési számlák valótlan tartalmúak voltak, hiszen ezen felek között gazdasági esemény – sem áru, sem pénzmozgás – a valóságban nem történt.

[70] Az I. rendű, III. rendű és IV. rendű terheltek a cég2-t, illetőleg az cég1-t ún. áfa visszaigénylő pozícióba helyezték azzal, hogy a cég4-től történt beszerzés után megfizetett áfa teljes összegét levonásba helyezték az áfa bevallásaikban, ezzel szemben az értékesítés után áfa befizetési kötelezettségük nem keletkezett, hiszen valótlanul olyan tartalmú nyilatkozatot és adóbevallást tettek, amely szerint az áru végleges rendeltetéssel az Európai Unió másik tagállamába kerül értékesítésre, mely tevékenységükhöz a V. rendű, VII-XXI. rendű, XXIII. rendű és XXVI. rendű terheltek segítséget nyújtottak.

[71] A láncolat végén található társaságoknál azonban az áfa nem került bevallásra és befizetésre tekintettel arra, hogy a cég8., a cég9., a cég10., a cég11, a cég12, a cég15, a cég13, a cég14 és a cég17 a bevallásaikban kizárólag belföldi beszerzéseket tüntettek fel, az általuk korábban nyilvánvalóan meg nem fizetett áfát levonásba helyezték, vagy áfa bevallást egyáltalán nem nyújtottak be, ily módon az első belföldi forgalmazáshoz köthető áfa nem került bevallásra és befizetésre.

[72] Ugyanis a cég10. valótlan tartalmú, gazdasági eseményt nélkülöző számlákat fogadott be a cég18.-tól, a cég19.-tól, valamint a cég23.-tól, amelyet a számviteli iratai között elhelyezett. A cég12 valótlan tartalmú, gazdasági eseményt nélkülöző számlákat fogadott be az cég24.-tól, amelyeket a számviteli iratai között elhelyezett. A cég15 valótlan tartalmú, gazdasági eseményt nélkülöző számlákat fogadott be a cég21.-tól, a cég22.-tól és a cég25.-tól, amelyet a számviteli iratai között elhelyezett. A cég17 valótlan tartalmú, minden gazdasági eseményt nélkülöző számlákat fogadott be a cég20.-tól, valamint a cég19.-tól azonban könyvelést nem vezetett, áfa bevallást sem nyújtott be. A cég11. valótlan tartalmú, gazdasági eseményt nélkülöző számlákat fogadott be a cég23.-tól és a cég19.-tól, amely számviteli

bizonylatokat a számviteli iratai között elhelyezett. Ezen cégek könyvelőinek a számlák valótlan voltáról nem volt tudomása.

[73] A cég9., a cég8, a cég4, a cég10., a cég11., a cég12, a cég15, a cég13, a cég14, a cég16. és a cég17 ügyvezetőinek feladata Terhelt1 VIII. rendű és terhelt13 XVIII. rendű terheltek utasításai szerint az volt, hogy az általuk meghatározott gazdasági társaságoknak árajánlatot, illetőleg megrendeléseket küldjenek e-mailben, a hozzájuk beérkezett vételárat tovább utalják a láncolatban őket követő társaság bankszámlájára, illetőleg a láncolat végén álló gazdasági társaságok ügyvezetői pedig a hozzájuk befolyt vételárat készpénzben felvegyék. Emellett a könyvelésükben a valótlan tartalmú számviteli iratokat szerepeltették és ez alapján az adóbevallásaikat – szintén valótlan tartalommal – benyújtásák.

[74] A készpénzben bankszámláról felvett vételárat terhelt13 XVIII. rendű és néhai egyéb1 felügyelete mellett Terhelt1 VIII. rendű, terhelt6 XI. rendű, valamint terhelt3 VII. rendű terheltek részére kellett átadni. A VIII. rendű terhelt rendelkezett a befolyt készpénz teljes összegével, aki azt munkadíjként a láncolatban résztvevő cégek képviselői részére felosztotta.

[75] A láncolat működéséhez terhelt3 VII. rendű és terhelt6 XI. rendű terheltek, majd 2012. augusztustól terhelt5 X. rendű terhelt – utóbb pontosan meg nem határozható rendszerességgel és összegben – anyagi eszközöket szolgáltatottak, akik az ily módon befolyt készpénzből szintén visszakapták az általuk átadott tőkét, valamint annak hasznát, amely a tőkeösszeg kb. 10 %-a volt. A láncolatban szereplő gazdasági társaságokat képviselő terheltek minden szállítás után, amelynek során számlát állítottak ki, vételárat utaltak, vettek fel a bankban, illetve a szállításban, raktározásban részt vettek, változó összegű juttatásban részesültek.

[76] A szlovák gazdasági társaságok részére a cég3 a leszállított áru ellenértékét nem fizette meg, tekintettel arra, hogy az nem minősült valós gazdasági eseménynek.

[77] Az értékesítési láncolaton belül Terhelt1 VIII. rendű terhelt az utasításait terhelt14 V. rendű, terhelt5 X. rendű, terhelt7 XIII. rendű és terhelt13 XVIII. rendű terheltekkel közvetlenül közölte, míg terhelt4 IX. rendű, terhelt15 XII. rendű, terhelt8 XIV. rendű, terhelt16 XV. rendű, terhelt9 XVI. rendű, terhelt17 XIX. rendű, terhelt18 XX. rendű és terhelt19 XXVI. rendű terheltekkel vagy közvetlenül, vagy terhelt5 X. rendű és terhelt13 XVIII. rendű terhelteken keresztül, míg terhelt20 XVII. rendű terheltnek az utasításokat terhelt19 XXVI. rendű terhelten keresztül közvetítette.

[78] Terhelt1 VIII. rendű terhelt minden héten megbeszélést tartott, amelyen terhelt14 V. rendű, néhai egyéb1, terhelt3 VII. rendű, Terhelt1 VIII. rendű, terhelt5 X. rendű, terhelt6 XI. rendű és terhelt13 XVIII. rendű terheltek voltak jelen, melynek során megbeszélték, hogy a következő értékesítési kör során kinek mi lesz a feladata, az adott értékesítésben mely gazdasági társaságok vesznek részt, milyen szállítások történnek, melyhez mekkora tőkére lesz szükség.

[79] Az értékesítési láncolatban résztvevő gazdasági társaságoknak Terhelt1 VIII. rendű terhelt utasításának megfelelően az bankjában kellett a bankszámlájukat vezetni. E bankfióknak terhelt21 XXII. rendű terhelt volt a vezetője. terhelt21 XXII. rendű terhelt annak érdekében, hogy több jutalékot kapjon, Terhelt1 VIII. rendű terheltet mint illetéktelen személyt folyamatosan tájékoztatta a fenti cégek bankszámláján történt pénzmozgásokról. Terhelt1 VIII. rendű terhelt ezen információért cserébe valamennyi általa közvetetten, vagy közvetlenül irányított gazdasági társasággal ezen bankfiókban nyitvatott bankszámlát, így terhelt21 XXII. rendű terhelt a készpénzforgalom és a bankszámlák megnyitása után több jutalékot vehetett fel.

[80] Az cég1 2011. és 2012. években mindösszesen 1.601.994.680 forint nettó értékben, míg a cég2 3.306.828.908 forint nettó értékben értékesített árut a cég5-nak, valamint a cég6-

nak a fentiekben részletezett értékesítési láncolaton keresztül, melyből 2011. november hónaptól kezdődően az áfát jogosulatlanul igényelték vissza. A szervezet működése alatt a cég2 598.546.754 forint, míg az cég1 160.801.719 forint áfát igényelt vissza jogosulatlanul, amely az cég1 részére teljes összegben kifizetésre került, míg a cég2 részére a visszatartás miatt 367.185.088 forintot fizetett ki az adóhatóság.

[81] Terhelt1 VIII. rendű terhelt legalább 38.400.000 forint összeggel gazdagodott a bünszervezet működése alatt.

[82] Az I. rendű, a III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VII. rendű, VIII. rendű, IX. rendű, X. rendű, XI. rendű, XII. rendű, XIII. rendű, XIV. rendű, XV. rendű, XVI. rendű, XVII. rendű, XVIII. rendű, XIX. rendű, XX. rendű, XXI. rendű, XXIII. rendű és XXVI. rendű terheltek 2011. és 2012. évben az cég1 és a cég2 vonatkozásában együttesen 759.348.473 forint vagyoni hátrányt okoztak a magyar állami költségvetésnek általános forgalmi adó adónemben az ítéletben részletesen kimutatottak szerint.

[83] terhelt12 IV. rendű terhelt 2011. és 2012. években mindösszesen 139.408.599 forint kárt okozott a magyar állami költségvetésnek a számlák kibocsátásával és az esetleges további számlák kibocsátásához való rendelkezésre állással, amelyhez Terhelt1 VIII. rendű, terhelt4 IX. rendű, terhelt5 X. rendű terheltek 139.408.599 forint összegre nézve nyújtottak segítséget.

[84] terhelt2 I. rendű terhelt az elhunyt ügyvezető társával az 598.546.754 forint áfa jogosulatlan visszaigénylésére irányuló magatartásukkal 2011. és 2012. években 367.185.088 forint vagyoni hátrányt okoztak a magyar költségvetésnek áfa adónemben, amelyhez Terhelt1 VIII. rendű, terhelt4 IX. rendű, terhelt5 X. rendű, terhelt8 XIV. rendű terheltek 598.546.754 forint összegre nézve nyújtott segítséget.

[85] A töretlen ítélkezési gyakorlat szerint a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (BH 2006.392.). Így a tényálláshoz tartoznak mindazok a történeti és tudati tények, amelyek az ítéletben megállapításra kerültek, függetlenül attól, hogy ítéletszerkesztési hiba folytán esetlegesen nem a történeti tényállásban kerültek leírásra, hanem az indokolás más részében, így a bizonyítékok értékelése vagy a jogi indokolás körében (BH 2016.163.III.).

[86] Ezért a tényálláshoz tartozónak tekintette a Kúria az elsőfokú ítélet 84. oldal 2. bekezdésében tett – a terheltek tudattartalmára vonatkozó – ténymegállapításokat, amely szerint „Jelen esetben Terhelt1 VIII. rendű, valamint terhelt13 XVIII. rendű vádlottak, mint a bünszervezet irányítói nyilvánvalóan tudomással bírtak a szervezetnek a felépítéséről. Mindezekben túlmenően az egyértelműen megállapítható valamennyi vádlott vonatkozásában, hogy arról tudomással bírtak, hogy rajtuk kívül még legalább két személy részt vesz a cselekmény elkövetésében, hiszen a láncolatban előttük, illetőleg mögöttük álló személyekkel, valamint a szervezet irányítójával valamennyien kapcsolatban álltak”.

[87] Az elsőfokú bíróság az egyes terheltek, így a bűnösségét beismerő és az elkövetési módszerre is részletes vallomást tevő VIII. rendű terhelt vonatkozásában külön-külön is kifejtette, hogy a szervezet felépítéséről, az elkövetési módszerről és az elkövetett cselekményekről tudomással bírtak. Az elsőfokú ítélet tényállása szerint a VIII. rendű terhelt a cégláncolat működtetésében, az adóelcsalásban sokrétű szervező, irányító szerepet töltött be, a készpénzben felvett pénzüsszegek hozzá folytak be végeredményben, és ő osztott ebből vissza mindenkinek, aki az adott láncban részt vett (elsőfokú ítélet 69. oldal 1. bekezdés).

[88] Az elsőfokú ítélet 87. oldal utolsó bekezdésében a bíróság összefoglalta a III. rendű, V. rendű, VII. rendű, VIII. rendű, IX. rendű, X. rendű, XI. rendű, XII. rendű, XIII. rendű, XIV.

rendű, XV. rendű, XVI. rendű, XVII. rendű, XVIII. rendű, XIX. rendű, XX. rendű, XI. rendű, XXIII-XVI. rendű terhelt segítségét az I. rendű és a IV. rendű terhelt által elkövetett bűncselekményekhez, amely „egyrészt fizikai bűnsegély volt a számlák kiállítása révén, másrészt szándékerősítő pszichikai bűnsegélynek is tekintendő a bűnszervezet általuk is elfogadott céljainak kereteibe tartozó bűncselekményekre nézve”.

[89] A VIII. rendű terhelt mindezen tények mellett alaptalanul vitatta, hogy a költségvetési csalás elkövetése során kifejtett magatartása mind a fizikai-, mind a pszichikai bűnsegélyt ne merítette volna ki.

[90] A költségvetési csalás törvényi tényállása alapján a bűncselekmény tettesének speciális jogalanyisággal nem kell rendelkeznie. Ugyanakkor az adókötelezettség szempontjából jelentős tényre vonatkozó valótlan tartalmú nyilatkozat tétele, illetve az ilyen ténynek az elhallgatása csak olyan személy esetében értelmezhető, akit e tények vonatkozásában bevallási kötelezettség terhel az adóhatóság felé. Ebből következően tettesként az adóbevallást (más nyilatkozatot) benyújtó személy, jellemzően a gazdasági társaság intézkedésre jogosult ügyvezetője jöhet számításba (BH 2010.114.).

[91] A korábbi Btk. 21. § (2) bekezdése szerinti bűnsegéd az, aki a bűncselekmény elkövetéséhez szándékosan segítséget nyújt, olyan magatartással, amely a törvényi tényálláson kívüli. A társtettestségtől a fizikai bűnsegélyt tehát az határolja el, hogy a bűnsegéd – szemben a társtettesttel – nem tanúsít tényállásszerű magatartást, mindösszesen a tettesi alapcselekmény külső feltételeit biztosítja (BH 2010.172.).

[92] Az állandó bírói gyakorlat szerint az adóhatóság megtévesztésére szolgáló valótlan tartalmú számlákat beszerző és azokat az adóbevallást elkészítője számára rendelkezésre bocsátó személy az adócsalásnak nem társtettese, hanem bűnsegéde (BH 2010.290.).

[93] Amennyiben pedig az elkövető azzal is tisztában van, hogy egy harmadik társuk is valótlan tartalmú számlákat szerez be, amiket a tettes az adóbevallása kapcsán fel is használ, a harmadik társ által beszerzett számla felhasználása kapcsán szándékerősítő hatást is gyakorol a tettesre, azaz ezek kapcsán pszichikai bűnsegélyt nyújt neki (BH 2017.139.II.).

[94] A szándékegységre vont következtetés alapja, hogy az irányadó tényállás kellő pontossággal rögzítse mind a tettesi cselekményt, mind a részesi magatartást, illetve megismerhetően tartalmazza a tettesi és részesi magatartás közötti oksági kapcsolatot (EBH 2015.B.14.II.). Ez jelen ügyben, az irányadó tényállás alapján kétségtől megállapítható.

[95] A fizikai bűnsegélyt megvalósító magatartás körébe tartoztak a VIII. rendű terhelt által az elkövetéshez használt bankszámlák megnyitása, a pénzmozgások körében kifejtettek, az egyes közreműködő cégek (például cég6 Kft., cég4, cég5, cég3) tényleges irányítása, illetve a koordináció érdekében tartott heti gyűlések tartása is.

[96] A VIII. rendű terhelt hosszabb időn keresztül szervezte, irányította az adócsalásra létrehozott szervezet működését, annak hasznából is részesülve. A tényállásban is rögzítetten a VIII. rendű terhelt rendszeresen tartott megbeszéléseket, amelyeken több terhelt is részt vett (elsőfokú ítélet 33. oldal utolsó bekezdés). Az ezen jelenlévő VII. rendű, X. rendű és XI. rendű terheltek a szervezet aktuális működéséről, terveiről a VIII. rendű terhelttől szereztek tudomást. Ezen túl a VIII. rendű terhelt közvetlen vagy más személyen keresztül tartott kapcsolatban állt IX. rendű, X. rendű, XIII. rendű, XIV. rendű és XVI. rendű terhelttel is (elsőfokú ítélet 33. oldal 8. bekezdés).

[97] Az ilyen kiterjedt, az elkövetés valamennyi fázisában megjelenő fizikai bűnsegély egyben pszichikai bűnsegélyt is megvalósít, önálló megkülönböztetésének azonban a minősítés tekintetében nincs jelentősége. A fizikai jellegű mellett jelentkező pszichikai bűnsegély, mint a tettestársakra történő szándékerősítő hatás, a büntetéskiszabás során értékelhető.

[98] A VIII. rendű terhelt felvetésével szemben annak nincs jelentősége, hogy a bűncselekményekben résztvevő cégek kizárólag egymással voltak-e kapcsolatban (teljesen fiktíven léteztek), vagy gazdasági tevékenységük részben valós (legális) volt, míg más ügyletek – a tényállásban rögzítettek szerint – az adó elcsalását szolgálták. A büntetőjogi megítélés alapját ugyanis nem a cégek működése általában, hanem az egyes konkrét ügyletekhez kapcsolódó adófizetési kötelezettség tekintetében megállapítható, tényállásszerű magatartások képezik. Ezért az akár évek óta szabályszerűen működő gazdasági társaság ügyvezetője egyetlen fiktív számla befogadásával is megvalósíthatja a költségvetési csalás büntetést, amennyiben annak egyéb tényállási elemei is megállapíthatók.

[99] 7. A VIII. rendű terhelt és a védője a felülvizsgálati indítványában hivatkozott arra is, hogy a bíróság – a bünszervezeti elkövetés téves megállapításával – a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a bíróság a Btk. más szabályának megsértésével törvénysértő büntetést szabott ki és törvénysértő intézkedést alkalmazott [Be. 648. § a) pont és 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont és b) pont ba) alpont].

[100] 7.1. A Kúria előrebocsátja, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont II. fordulata alapján akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a Btk. más szabályainak megsértése törvénysértő büntetés kiszabását, illetve törvénysértő intézkedés alkalmazását eredményezte.

[101] Kétségtelen, hogy a bünszervezet büntető anyagi jogi fogalom [Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pont], a bünszervezetben elkövetés megállapítása pedig tényből vont jogi következtetés eredménye, azonban nem a bűnösségre vagy a cselekmény jogi minősítésére, hanem a büntetéskiszabásra vonatkozik.

[102] A Btk. 91. § (1) bekezdése a Btk. Általános Részében rendelkezik a bünszervezetben elkövetéshez kapcsolódó kötelezően alkalmazandó jogkövetkezményekről és előírja, hogy azzal szemben, aki a szándékos bűncselekményt bünszervezetben követte el, a bűncselekmény büntetési tételének felső határa a kétszeresére emelkedik, de a huszonöt évet nem haladhatja meg. Ezzel a törvény általános jelleggel értékelt egy elkövetési körülményt, azonban ehhez nem rendelt önálló büntetési tételt, hanem csupán a tételkeret felső határát tágította (azaz a bünszervezetben elkövetéssel nem az adott bűncselekmény minősített esete valósul meg, eltérően a különös részi minősítő körülmény esetétől).

[103] Mindezek tükrében felülvizsgálati eljárásban kizárólag akkor lehet jelentősége a bünszervezetben elkövetés megállapítása kérdésének, ha az alapügyben eljáró bíróság a Btk. 91. § (1) bekezdése alkalmazásával, a különös részi büntetési tételkereten kívüli törvénysértő büntetést szabott ki vagy a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását próbaidőre felfüggesztette [Btk. 86. § (1) bekezdés b) pont] vagy egyéb, a törvény által nem engedett büntetést szabott ki, intézkedést alkalmazott.

[104] A korábbi Btk. 310. § (5) bekezdés a) vagy b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntetése büntetési tétele öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, amely tételkeret felső határa a halmazati elkövetésre figyelemmel tizenöt évre emelkedik [korábbi Btk. 85. § (2) és (3) bekezdés]. A VIII. rendű terhelttel szemben a jogerős ítélettel kiszabott hét év, vagyis a törvényi tételkeret alsó határát kevéssel meghaladó tartamú szabadságvesztés pedig értelemszerűen törvénysértő büntetés kiszabását még akkor sem eredményezte volna, amennyiben a bünszervezeti elkövetés megállapítása jogsértő lett volna.

[105] 7.2. Nem jelent törvénysértő büntetést, és ezért nem felülvizsgálati ok, ha az alapügyben eljáró bíróság nem, vagy nem törvényesen határozta meg a feltételes szabadság legkorábbi időpontját (BH 2015.269.II.). Ugyanígy, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának meghatározása nem a büntetés kiszabásának a része, ezért e körben nincs helye felülvizsgálatnak (BH 2017.326.).

[106] A Kúria ismét utal arra, hogy a Be. 648. §-a értelmében felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen csak a törvényben megjelölt esetekben van helye. A Be. 650. § (1) bekezdés c) pontja szerint pedig nincs helye felülvizsgálatnak, ha a törvénysértés egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatása útján orvosolható.

[107] A Be. 671. § 1., 4. és 12. pontja alapján egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatásának van helye, amennyiben a bíróság az alapügyben a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem rendelkezett, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megállapításáról, a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezésről, illetve a vagyoneklóbzásról.

[108] Ha tehát a bünszervezetben elkövetés törvénysértő megállapítása mellett a joghátrány meghatározására a törvényes keretek között került sor, akkor nincs helye felülvizsgálatnak a feltételes szabadság kizárására, a végrehajtási fokozat megállapítására és a vagyoneklóbzásra vonatkozó rendelkezéssel szemben, mivel ezek önmagukban – a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor – nem valósítanak meg önálló felülvizsgálati okot (BH 2021.217.II.).

[109] 7.3. A Kúria a teljesség érdekében fejt ki, hogy az adott ügyben a bünszervezet létrejöttének megállapítására, és annak a VIII. rendű terhelt vonatkozásában törvényesen került sor.

[110] A bünszervezet létrejöttének vizsgálatakor az egyes fogalmi elemek megvalósulását a törvény szövegének értelmezése alapján, és nem a köznapi értelemben vett (maffia)fogalom alapján szükséges vizsgálni.

[111] Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény 107. §-a módosította a Btk. bünszervezet fogalmára adott értelmező rendelkezést. Eszerint bünszervezet a legalább három személyből álló, hosszabb időre, hierarchikusan szervezett, konspiratíván működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése. A módosítás 2019. július 10. napján lépett hatályba. A korábban hatályban volt Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerint bünszervezet a három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

[112] A Kúria a Bhar.III.571/2019/41. számú határozatában már kifejtette, hogy a módosítást követően hatályos Btk. nem tartalmaz törvényi értelmezést a „hierarchikusan szervezett” és a „konspiratíván működő” fogalmi elemekhez. Ezek értelmezése a jogalkalmazó, a bíróság feladata. A törvény indokolása az egyes fogalmi elemek megállapításához ad – kötelezően figyelembe veendő – értelmezési segítséget. A bíróság feladata megvizsgálni minden ügyben, hogy megállapítható-e adott tényállás alapján a bünszervezetben elkövetés.

[113] A módosító törvény javaslatának 107. §-ához fűzött miniszteri indokolásában foglaltak szerint „A hierarchikus szervezeti felépítés azt jelenti, hogy az elkövetők alá-fölérendeltségi viszonyban vannak, az egyes »döntési szintek« elkülöníthetőek egymástól, tehát a szervezeti felépítésnek vertikális jellege van. A hierarchiában lévő személyek együtműködése a feladatok megosztásán alapul.”.

[114] A hierarchia jelentheti akár személyek, akár intézmények valamely szempont (pl. rang, képesség, fontosság, pozíció, intézkedési jogkör) alapján fennálló egymás közötti viszonyát, s ezek alá- és fölérendeltségét az adott intézményen belül. A hierarchia magyar megfeleltetésére alapvetően helytállónak tűnik az 1999. március 1. és 2002. április 1. napja között hatályos Btk. által a bünszervezet fogalmi elemeként az „alá-fölérendeltségi rendszer” kitétel megfogalmazása {Bfv.I.1396/2019/6. [123] bekezdés}.

[115] A módosító törvény javaslatának 107. §-ához adott miniszteri indokolás értelmében konspiráció „az elkövetők közötti koordinációt, a lebukás megelőzése érdekében tett – több

esetben önálló bűncselekményként büntetett – lépéseket, a bűncselekményből származó előny szervezett elosztását, a bűncselekmények elkövetésének feladatmegosztáson alapuló tervszerűségét” fogalmazza meg.

[116] A csoport konspiratív működése részben a korábbi fogalom összehangolt működésének feleltethető meg, amennyiben az a külvilág elől rejtve valósul meg, de nem jelenti a teljes szervezet minden tagjával való együttműködést, hanem az egyes cselekményekhez rendelt személyek összehangolt tevékenységét feltételezi.

[117] A tényleges tevékenység elfedése maga a konspiráció, melynek célja a hatósági felderítés megghiúsítása, annak elérése, hogy a bűncselekmény és az elkövetők személye a külvilág számára ne legyen felismerhető, a belső információk ne kerüljenek ki. Konspirációra utalhat a tényleges gazdasági tevékenységet nem végző cégek bevonása, strómanok alkalmazása, a belső kapcsolattartás rejtett módja, kódolt nyelv használata, a bűncselekmények eredményét elfedő és a felderítést akadályozó intézkedések megtétele {Bfv.I.1396/2019/6. [133]-[134] bekezdés}. Ezek közül egy vagy több ismérv hiánya azonban nem jelenti a konspiratív működés hiányát. Nem feltétel például, hogy a szervezet tagjai egymással titkos (kódolt) módon kommunikáljanak.

[118] A 4/2005. BJE a bíróságokra kötelező értelmezést ad – amely a bünszervezet 2019. július 10. napjától hatályos fogalma tekintetében is irányadó – az alanyi bűnösség és a bünszervezet tárgyi ismérvei közötti viszonyra. Ennek lényege, hogy elsődlegesen mindig az adott, konkrét bűncselekmény elkövetését kell vizsgálni, bizonyítani, mivel ebben áll a vád tárgyi és alanyi meghatározottsága. A bűncselekmény megvalósulását, mint tárgyi körülményt kell elhelyezni egy másik tárgyi körülmény, a bünszervezet körében. Ezután kell alanyi oldalon vizsgálni, hogy ha az elkövetési magatartás a bünszervezet keretén belüli, akkor ezt az elkövető felismerte-e.

[119] Ez megvalósulhat úgy, hogy az elkövetés még a bünszervezeten kívül kezdődik, és az elkövető csak később érzékeli, hogy bünszervezeten belül tevékenykedik, ám bent marad (folytatja vagy megismétli az elkövetést). De történhet úgy is, hogy eleve bünszervezetben, illetve ennek létrejöttével kezdődik az elkövetés. A tudati helyzet megállapítása azonban nyilvánvalóan nem feltétlenül a beismerésen alapul, hanem a bünszervezet fogalmi ismérvei szerinti ténybeli körülményeken, amelyek felismerése a terhelt számára adott volt. A törvényi feltételek közül egyedül a bűncselekményre irányultság hordoz eleve jogellenes tartalmat, a többi önmagában nem. Következésképpen akkor válik egyértelműen felismerhetővé a bünszervezetben elkövetés, amikor a többi feltétel mellett a bűncselekményre irányultság is megjelenik {BH 2018.106. [25]-[29] bekezdés}.

[120] A Kúria a BH 2018.106. szám alatt közzétett döntésében kifejtette: a bünszervezetben elkövetésre vont jogkövetkeztetésnek van helye (az egyéb törvényi feltételek megléte esetében), ha az elkövetési magatartások egymást kiegészítő jellegűek, azok kapcsolódása a célzott és végrehajtott bűncselekményhez kölcsönös, az adott tényállásszerű elkövetési magatartás keretei közé illeszkedő cselekmény más személy előző cselekményéhez társul, avagy a célzott bűncselekmény megvalósulásához további láncolatos tevékenységet feltételez.

[121] A bünszervezetben való elkövetés azzal szemben is megállapítható, aki a bünszervezet teljes működési struktúráját nem ismeri, és ahhoz csak eseti jelleggel, akár egyetlen cselekményben való részvétellel kapcsolódik, ha a körülmények alapján tudja, tisztában van azzal, hogy a súlyos minősítésű bűncselekmény elkövetéséhez szervezett keretek között nyújt segítséget. A bünszervezeten belüli személyes ismeretség valamennyi elkövetővel nem feltétele a bünszervezeten belüli elkövetés megállapításának (BH 2016.234.).

[122] Az egyes résztvevők tevékenységeinek láncolatossága a szervezet tagjai között a feladatok kiosztásában és összehangolásában nyilvánul meg. Az egyes résztvevők bünszervezeten

belüli szerepe nem bír jelentőséggel, az a büntetéskiszabás körében értékelendő (EBH 2008.1849. indokolása, BH 2009.96. indokolása).

[123] A Kúriának – az előzőekben már kifejtettek szerint – a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapján és keretei között kell állást foglalnia a bünszervezet fogalmi elemeinek vizsgálata során. Ez egyben azt is jelenti, hogy a jogerős ítélet megalapozatlansága esetén sem térhet el az irányadó tényállástól.

[124] Az eljáró bíróságok a korábban hatályban volt Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti bünszervezet fogalmi elemeit elemezték, az adott ügyben megállapított tényállást, a terhelt tudattartalmát a fogalmi ismérveknek megfeleltették {másodfokú ítélet [96]-[104] bekezdés}; érvelésükkel a Kúria is egyetértett. A Kúria a jelen alapügyben előterjesztett felülvizsgálati indítvány alapján hozott Bfv.I.1378/2021/34. számú végzésében – szintén a teljesség érdekében – részletesen indokolta, hogy a bünszervezet létrejötte miért állapítható meg (annak fogalmi elemei, a hosszabb időre szervezettség, az ötévi vagy azt meghaladó tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény elkövetésére irányultság, a hierarchikus szervezeti felépítés és a konspiratív működés miatt állapíthatók meg).

[125] Kiemelendő, hogy a hierarchikus felépítést önmagában megalapozta a VIII. rendű terhelt szervezetben betöltött szerepe, ötletgazdaként, szervezőként elsősorban ő utasította a többi résztvevőt a részcselekményeik kifejtésére, megbeszéléseket hívott össze, banki műveleteket végzett, részes cégeket irányított. Egyértelműen vezető szerepet vitt a többi – vele ebből a szempontból alárendeltségi viszonyban lévő – terhelt között.

[126] A konspiratív működéssel összefüggésben az elkövetés sajátossága, hogy a nagyobb számú cég bevonására éppen azért került sor, hogy minél nehezebben lehessen felderíteni az adócsalási tevékenységet, és ez a körülmény megalapozza a konspiratív működés megállapíthatóságát {másodfokú ítélet [103] bekezdés}.

[127] Emellett a konspiratív jelleget erősíti a számlakibocsátó cégek tényleges irányítóinak háttérben maradása (strómanok alkalmazása), a pénzügyi műveletekben ún. offshore cég bevonása, amelynek tulajdonosi háttere, tényleges vagyoni helyzete, pénzügyi mozgásai köztudottan nehezebben ellenőrizhetők, felderíthetők a hatóságok által.

[128] Ide sorolható az is, hogy a VIII. rendű terhelt terhelte²¹ XXII. rendű terhelt bankfiókvezető törvénysértő segítségét vette igénybe az általa ellenőrzött cégek bankszámlaforgalmáról való közvetlen értesülése végett. Ez utóbbi magatartás a bünszervezet tagjai feletti titkos ellenőrzést, egyfajta belső konspirációt tett lehetővé a VIII. rendű terhelt számára.

[129] Alap nélkül vitatta a VIII. rendű terhelt, hogy a szervezet hosszabb időre szervezettsége ne lenne megállapítható, és azzal ő ne lett volna tisztában, hiszen több évet felölelően ténylegesen működött is a bünszervezet, a VIII. rendű terhelt tevékenység közreműködésével.

[130] A szándékosság, mint a bűnösség feltétele e tekintetben azt követeli meg, hogy az elkövető abban a tudatban fejtse ki a saját – büntető törvényi tényállásba ütköző tettesi vagy azon kívüli részesi – magatartását, hogy az ilyen jellemzőkkel bíró szervezet létrejött és annak keretében tevékenykedik. A VIII. rendű terhelt tudattartalma – irányító, így a teljes cselekménysort átlátó szerepére figyelemmel – nem vitásan a bünszervezet valamennyi fogalmi elemére kiterjedt. Az ő vonatkozásában a bünszervezetben részvétel aggály nélkül megállapítható volt.

[131] 8. A védő vitatta azt is, hogy az eljáró bíróság a Btk. 2. §-a helyes alkalmazásával bírálta el a bűncselekményt a korábbi Btk. alapján.

[132] A Btk. időbeli hatályának téves alkalmazása azonban önmagában nem felülvizsgálati ok (BH 2015.324.III.). A Btk. 2. §-ának téves alkalmazása akkor felülvizsgálati ok, ha az kihatott a bűnösség megállapítására vagy törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte (BH 2014. 293.).

[133] Jelen ügyben ez nem állapítható meg, mivel a VIII. rendű terhelt büntetése a bünszervezetben elkövetés megállapítása nélkül sem válna törvénysértővé, az elbíráláskor hatályos büntető törvény alkalmazása esetén sem.

[134] A VIII. rendű terhelt cselekvősege mind az elkövetéskori, mind az elbíráláskori Btk. szerint bünszervezetben elkövetett, az eljáró bíróságok helyesen alkalmazták az elkövetéskor hatályos korábbi Btk. szabályait, figyelemmel arra, hogy az újabb büntető törvény nem ad lehetőséget kedvezőbb elbírálásra {elsőfokú ítélet 86. oldal utolsó bekezdés, 87. oldal első bekezdés, másodfokú ítélet [94] bekezdés}.

[135] 9. A felülvizsgálati indítványok a büntetés enyhítésére is irányultak.

[136] Az ítélezési gyakorlat következetes arra nézve, hogy a kiszabott büntetés önmagában nem támadható. Ha a felülvizsgálattal érintett cselekmény vonatkozásában anyagi jogszabálysértés nincs, a büntetés önálló vizsgálatára a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja nem biztosít lehetőséget (EBH 2011.2387.). Így az sem képezheti önmagában a felülvizsgálat tárgyát, hogy a bíróságok a büntetéskiszabás során a büntetés célját, a büntetéskiszabás elveit, illetőleg a büntetéskiszabás során értékelhető (súlyosító, enyhítő) tényezőkről szóló 56. BK véleményt miként veszik figyelembe (BH 2005.337.III.). Ezért a felülvizsgálati indítványokkal célzott enyhítésre sem volt törvényi lehetőség.

[137] 10. A Kúria hivatalból elvégzett vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] során felülvizsgálatot megalapozó további feltétlen eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] sem észlelt.

[138] IV. A kifejtettek értelmében a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a felülvizsgálati indítványokat alaptalannak találta, ezért a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján Terhelt1 VIII. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[139] A Kúria – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezése nyomán – a felülvizsgálat során öttagú tanácsban járt el.

[140] A végzés elleni fellebbezés a Be. 6. § (4) bekezdésére figyelemmel kizárt, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria – a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén – az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. április 11.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró